

Artikel van de maand – Oktober 2010

Missiologische waarnemingen in het OT (2) – Psalmen

Door Dr. Steef van 't Slot

In onze nieuwe korte serie over zendingsperspectieven in het Oude Testament kijken we nu naar de Psalmen. Er zijn heel wat zendingsthema's te ontdekken, maar ze logisch ordenen is moeilijk omdat de meeste Psalmen niet in verhaalvorm geschreven zijn. Om deze thema's zichtbaarder te maken, gebruik ik de ordening die ik in Genesis aangaf. Dat doe ik echter met tekstverwijzingen in plaats van beschrijvingen, terwille van de beknoptheid.¹ Het kost weinig tijd

deze door te bladeren, en zal resulteren in een grondig begrip van zendingsthema's in de Psalmen. Het plaatsen van de verzen onder de twaalf thema's is gedeeltelijk een kwestie van interpretatie. Er zijn wat overlappingsen, vooral tussen 5 & 11 en 9 & 11. Sommigen hebben maar één of enkele verwijzingen (1, 2, 4, 6-8, 10 & 12); de overige (3, 5, 9 & 11) hebben er vele. Niet alle Psalmen bevatten verzen die onder een van de twaalf thema's passen, bijv. 1; 3; 15; 17; 19; 20; 23; 29; 35; 42; 43; 55; 61; 84; 88; 90; 93; 112; 120-124; 131 & 134. Deze zijn niet 'zendingsloos' maar hebben een ander accent. Een andere eigenschap van het boek is het profetische gehalte, als uitgedrukt in messiaanse² en apocalyptische³ verzen. Deze te bekijken levert ons veel missiologische waarheden op aangezien Christus Zelf de grootste Zending is.

Thema 1 (Wie zendt?) toont God, Die Jezus zond om Koning te zijn (2:6), Die de mens opdroeg de schepping te beheren (8:6), David riep van achter de schapen (78:70) en hem gaf te regeren onder hemelse bescherming (89:20-24). In 104:3a zendt God Zijn Geest met scheppingskracht en in 105:17 & 20 zendt Hij Jozef naar Egypte. De lijnen tussen David en zijn grote Zoon Jezus zijn soms dun: in 89:25-29 zien we een breder, messiaans perspectief.

Thema 2 (Om wat te doen?) zien we in de opdracht aan Jezus en de Kerk te bidden voor en te regeren over de volken (2:8,9; 18:43b) en in de zending van de mens de aarde te verzorgen (8:6-8). Sommige teksten klinken als de Grote Opdracht: 9:11b; 71:15-18; 73:28b. Davids roeping zien we in 78:71,72 & 89:26; die van Jozef in 105:19,21,22 en die van Israël in 105:45 & 106:8. De Heilige Geest wordt gezonden om te vernieuwen (104:30b). We zien twee algemene principes van werken voor de Heer: 126:5,6 (zaaien met tranen, oogsten met gejuich) en 127:1 (als de Heer het huis niet bouwt zwoegen de bouwers tevergeefs).

¹ Aanvaard s.v.p. mijn excuses voor de vele Schriftverwijzingen in de tekst i.p.v. voetnoten, als uitzondering

² *Messiaanse* waarde wordt gevonden in Ps. 2; 22; 40:6-10; 41:9; 45; 47:5; 55:1-5, 12-14; 56:5,6; 68:18; 69:8,9,21; 72; 80:17; 89:27-29; 102:21,22; 109:2-5; 110; 118:22,26 and 147:3

³ *Apocalyptische* waarde zien we in Ps. 2:1-3; 46; 48:4-7; 75:2,3,8; 83:1-8; 96:13a; 102:16,26; 110:3a,5,6 en 144:4-8

Thema 3 (Het zondeprobleem van de mens) heeft veel verwijzingen: 2:2,3; 7:14-16; 10:2-11; 12:2; 14:1,3; 32:3,4; 36:1-4; 38:1-8; 40:12; 52:1-4; 53:1,3; 58:3-5; 64:3-6; 69:5; 73:6-11; 78:8-11,17-19,32,36,37,40-43,56,57; 94:4-7; 106:6,7,13-18,21,22,24-27,29,32,33; 107:10-12,17,18; 119:133b; 130:3; 139:19-22; 140:1-5; 143:3.

Thema 4 (De oorsprong van de zonde) kunt u zien in 109:6. Een slechterik wordt aangewezen als aanklager. Dit herinnert ons aan Satan, zoals beschreven in Job 1 & 2, Zach. 3:1,2 en Op. 12:9,10. Het is het enige Psalmvers waar de sluier die de Boze omringt even wordt opgelicht.

Thema 5 (Gods oplossing voor het zondeprobleem) geeft ons veel teksten. Inbegrepen zijn die, waar zondaren naar God roepen om hulp, genade, bevrijding en recht: 2:10-12; 4:5 (+ Rom. 12:1); 6:9; 13:5; 14:5b; 16:11a; 25:7-11,15,19; 26:11b; 27:1a; 28:8; 30:8,10; 31:15,16; 32:5,6a; 34:22; 37:27,28a,39,40; 38:18; 41:4; 49:5a,15; 50:14,15,23; 51:1-17; 53:6; 54:1-4,7; 56:13; 60:4; 62:1,2,5-8; 65:3; 68:19,20; 69:13; 70:4; 74:12; 78:34,35,38a; 79:8,9; 80:3,7,19; 81:8-10,13,14,16; 82:3-5; 85:4-7,9; 90:14-16; 98:1; 99:8; 101:2-4; 103:3,4a,8-12; 106:3,23,30,31,44; 107:13,14,16,19,20; 116:8,16b; 118:14,21; 119 (bijna geheel); 128:1,4; 129:4; 130:7,8; 135:14; 138:7; 139:24; 140:6,7,12; 141:3-5,8,9; 142:5-7; 143:1,2,6-12; 144:10,11,15; 146:5; 147:11; 148:14 and 149:4. Gods oplossing voor ons zondeprobleem wordt realiteit als we tot Hem roepen en de *keus maken Hem te gehoorzamen*.

Thema 6 (Menselijke oplossingen voor het zondeprobleem) zien we in 33:16,17; 49:5b-9,12-14,20 en 52:7. Maar het zijn helemaal geen oplossingen: *de mens kan zichzelf niet redden*.

Thema 7 (Gods verbond met de zoon der belofte) zien we in 2:7b-9 (de belofte te heersen over de volken) en in 33:12 (Israël als erfgenaam onder de volken). Algemener verwijzingen zijn: 80:17; 89:30-34; 103:17,18; 106:45,46; en 111:5b,9. Het verbond met David wordt beschreven in 89:3,4,35-37 & 132:10-12,17,18; het aartsvaderlijk verbond in 105:8-11,42.

Thema 8 (Gods universalistische doel): 33:11; 64:9,10; 65:2; 66:1,4; 96:1-3; 110:5; 145:18.

Thema 9 (de Volken) domineert. Inbegrepen zijn teksten over ‘de hele aarde’, ‘alle geslachten’, etc. Israël wordt contrasterend geplaatst tussen de volken, eerst in zegen, later in het onder hen vertrooid worden (bijv. 44:2,11,14; 79:1-3). Verzen over de heidense volken spreken soms over zegen, soms over oordeel. Deze onderscheiden zijn te zien in: 2:1,2,8-10; 7:7,8a; 9:5,8; 18:47,49; 22:27,28,30,31; 24:1; 33:8,10; 44:2,11,14; 45:17; 46:10; 47:1-3,7-9; 48:10a; 49:1,2; 50:1,4; 56:7; 57:5,9,11; 59:13a; 60:7,8; 65:5b-8a; 66:8; 67 (compleet); 68:31,32; 69:34; 72:8-11,17,19; 76:11b,12; 77:14b; 78:55; 79:1-3,6,10; 80:8; 82:8; 83:18; 86:9; 87:4-7; 94:10a; 96:1-3,7-10,13; 97:1,5b,6,9; 98:2-4,7b,9; 99:1,2; 100:1; 102:15,22; 105:1,6,44; 106:34,35,47; 107:3; 108:3,5,8,9; 110:5,6; 111:6; 113:3,4,6; 114:7; 115:2; 117:1; 118:10; 126:2b; 135:10-12; 136:17-22; 137:7; 138:4,5; 145:12; 148:11; 149:6-9; 150:6.

Thema 10 (het principe van Babel) zien we in veel verzen die niet met Babylon zelf te maken hebben (uitgezonderd 137:8), maar met vormen van afgoderij en rebellie. Dat zijn 2:1-3 (een profetische beschrijving van het apocalyptische Babylon in haar wereldwijde opstand, Op. 17 & 18); Ps. 4:2b; 16:4; 78:58; 81:9; 96:5a; 97:7; 106:19,20,28,36-39; 115:4-8; 135:15-18.

Thema 11 (Weggegooide redding betekent oordeel) zien we bijna net zoveel als Thema 5: 2:12; 5:10b; 9:15,17,19,20; 10:16; 11:6; 21:8-12; 28:4,5; 31:17b,18; 31:23; 34:16,21; 36:12; 37:1,2,9a,10,12,14,17,20,22b,28b,35,36,38; 39:11a; 50:16-22; 52:5; 53:5; 54:5; 56:7; 58:6-11; 59:5,8,12,13a; 63:9-11b; 64:7,8; 68:1,2,21,30; 69:27,28; 73:18-20,27; 74:1-9 (ballingschap), 19,20a; 75:7; 78:21,22,30,31,33,44-51,59-64; 79:10b,12; 81:11,12,15; 82:2,7; 83:9-17;

92:6,7,9; 94:2,3,23; 95:8-11; 97:3; 101:5,7,8; 105:28-36; 106:40-43; 107:33,34; 110:5,6; 112:10; 119:21,118,119,155; 125:3,5; 129:5,6; 140:8-11; 141:6,7,10; 145:20b and 146:9b.

Thema 12 (de broeders) zien we het duidelijkst in Ps. 133.